

СЕКЦІЯ 9

ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

УДК 658

Калушка Віталій

студент групи ППм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль

Науковий керівник: Панухник Олена

доктор економічних наук, професор

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль

ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК РУШІЙ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ

Інноваційне підприємництво стало потужним інструментом змін у сучасному бізнесі. Воно допомагає компаніям адаптуватися до динамічного середовища, підвищувати ефективність і знаходити нові можливості для зростання. Впровадження інноваційних рішень сьогодні є не лише засобом оптимізації процесів, а й основою стратегічних змін, які змінюють моделі управління, виробництва та обслуговування. Українські підприємства, попри значні виклики та війну, активно використовують інновації для трансформації своїх бізнесів, що дозволяє їм конкурувати не лише на місцевому, але й на глобальному ринку.

Одним із найяскравіших прикладів є «Нова Пошта», яка впровадила автоматизацію сортувальних станцій і використовує штучний інтелект для оптимізації маршрутів. Ці рішення скоротили час обробки посилок на 30 % і знизили витрати на паливо на 15 %, забезпечивши при цьому точність доставки [1]. Успішна інтеграція новітніх технологій дозволила компанії не лише оптимізувати логістичні процеси, але й забезпечити вихід на міжнародний ринок, демонструючи здатність адаптуватися до високих стандартів.

Цікавим прикладом є компанія Kernel, яка створила цифрову екосистему DigitalAgriBusiness, що дозволяє інтегрувати всі етапи виробництва в єдину систему, забезпечуючи оперативність управлінських рішень і підвищення врожайності [2, 3]. Завдяки такому підходу бізнес-структура не лише зміцнила свої позиції серед найбільших експортерів олії у світі, але й встановила нові стандарти ефективності в агробізнесі.

Інновації активно впроваджує й компанія KNESS, яка створила перший в Україні промисловий накопичувач енергії потужністю 1 МВт. Це рішення відкриває можливості для інтеграції відновлюваних джерел енергії у національну енергосистему, сприяючи довгостроковій екологічній стійкості та є важливою розробкою в умовах війни. Також компанія розробляє водневі технології, які закладають основу для трансформації енергетики майбутнього, що дозволяє конкурувати з міжнародними компаніями в цій сфері [4, 5].

Компанія «Метінвест» продемонструвала, як інновації можуть впливати на управлінські аспекти бізнесу. Завдяки впровадженню цифрових HR-рішень вдалося автоматизувати процеси управління, підвищити прозорість рішень і створити комфортні умови праці для співробітників [6]. Це підкреслює важливість інновацій не лише у технологічному плані, але й у сфері менеджменту та стратегічного планування.

На міжнародному рівні інновації стають важливим фактором змін. Компанія Tesla автоматизувала виробничі процеси, знизивши витрати на 20 % і підвищивши продуктивність на 30%. Amazon використовуючи дрони та автоматизацію складів, скоротила час логістичних операцій на 50 % [7].

Ще один приклад – компанія AeroFarms, яка впровадила IoT-технології для управління вертикальними фермами. Це рішення дозволило скоротити споживання води на 95 % у порівнянні з традиційним сільським господарством, забезпечивши стабільність і високу якість продукції [8].

Подібні підходи ілюструють, як технології дозволяють масштабувати бізнес і створити нові перспективи для його розвитку.

Інноваційне підприємництво відіграє ключову роль у трансформації сучасного бізнесу та охоплює широкий спектр можливостей, включаючи підвищення операційної ефективності, впровадження нових виробничих підходів, адаптацію до екологічних викликів і реалізацію принципів соціальної відповідальності. Завдяки інноваціям компанії не лише інтегруються у глобальні ринки, але й зміцнюють свої конкурентні позиції, створюючи нові бізнес-моделі та визначаючи стандарти розвитку галузі.

Попри успіхи у впровадженні інновацій, Україна стикається з численними викликами у розвитку свого інноваційного потенціалу. За даними Глобального інноваційного індексу (Global Innovation Index) 2024 року, Україна посіла 60-те місце серед 132 країн, опустившись на п'ять позицій порівняно з минулим роком. Проте вона залишається однією з провідних серед економік із доходами нижче середнього рівня, займаючи 4-те місце в цій категорії [9]. Особливо варто відзначити здатність України ефективно перетворювати обмежені ресурси на інноваційні результати: за інноваційними досягненнями країна посіла високе 6-те місце. Це підтверджує, що, незважаючи на війну, Україна має значний потенціал для інноваційного розвитку, який є основою для стратегічної трансформації бізнесу та економіки.

Міжнародні програми, як-от Horizon Europe виступають важливим підсилювачем інноваційного розвитку в країні. Вона допомагає українським підприємствам долучатися до міжнародних дослідницьких консорціумів, залучати нові знання та впроваджувати сучасні технології [10]. Ця програма відкриває доступ до ресурсів, необхідних для інтеграції вітчизняних бізнесів у глобальні інноваційні процеси.

Паралельно, ініціативи USAID надають грантову підтримку і технічний супровід, сприяючи модернізації українського бізнесу, зокрема малого та середнього [11]. Завдяки цій підтримці підприємства здатні впроваджувати інноваційні рішення навіть в умовах економічних викликів. Не менш важливими є інноваційні хаби, такі як CLOTHEX, вони забезпечують простір для співпраці між підприємцями, науковцями та інвесторами. А також створюють умови для комерціалізації нових ідей і впровадження технологічних рішень. Завдяки такій інфраструктурі українські компанії мають доступ до сучасних ресурсів і підтримки, що сприяє їхньому розвитку та масштабуванню [12].

Таким чином, міжнародні програми та локальні інноваційні платформи слугують важливим доповненням до зусиль українського бізнесу. Вони підтримують впровадження новітніх технологій, сприяють інтеграції у глобальні ринки та закладають основу для довгострокового економічного зростання. Інноваційне підприємництво, за таких умов, стає не лише інструментом для вирішення актуальних викликів, але й ключовим елементом формування майбутньої економіки.

Перелік використаних джерел:

1. Нова Пошта: інновації у логістиці // Forbes Україна. 15 жовтня 2023 р. URL: <https://forbes.ua/innovations/53-000-kureriv-85-mln-investitsiy-v-ukrainu-ta-potentsiyniy-rinok-na-2-mlrd-shcho-vidbuvaetsya-z-servisom-dostavki-glovo-pislya-pyati-rokiv-roboti-v-ukraini-spyler-spravi-ydut-nepogano-15102023-16680>
2. Kernel: цифровізація агропромисловості // SmartFarming. 12 квітня 2023 р. URL: <https://www.smartfarming.ua/yak-zbil-shyty-efektyvnist-ahrobiznesu-za-dopomohoyu-digital-systemy-dosvid-kernel/>

3. Інтерв'ю з Євгеном Осиповим, CEO Kernel // Forbes Україна. 14 листопада 2022 р. URL: <https://forbes.ua/company/golovne-pitannya-sogodni-likvidnist-intervyu-z-seo-evgenom-osipovim-14112022-9716>
4. KNESS створює інновації для енергетики // AgroTimes. 3 червня 2024 р. URL: <https://agrotimes.ua/tehnika/v-ukrayini-stvoryly-nakopychuvach-elektroenergiyi-potuzhnistyu-1-mvt/>
5. Як KNESS адаптується до нових ринків // Forbes Україна. 3 квітня 2023 р. URL: <https://forbes.ua/company/yak-vryatuvati-kompaniyu-orientovanu-na-rinok-yakogo-bilshe-nemaie-keys-odnogo-z-naybilshikh-v-ukraini-virobnikiv-sonyachnikh-paneley-kness-03042023-12655>
6. Інноваційні HR-рішення компанії Метінвест // DS News. 31 жовтня 2024 р. URL: <https://www.dsnews.ua/ukr/society/metinvest-ahmetova-otrimav-viznannya-na-mizhnarodniy-premiji-hr-pro-awards-31102024-510772>
7. The Most Innovative Companies of 2023 // Visual Capitalist. June 20, 2023. URL: <https://www.visualcapitalist.com/most-innovative-companies-2023/>
8. AeroFarms integrates IoT into agriculture // AeroFarms official website. May 5, 2023. URL: <https://www.aerofarms.com/how-we-grow/>
9. Global Innovation Index 2024: Unlocking the Promise of Social Entrepreneurship // World Intellectual Property Organization. September 2024. URL: <https://www.wipo.int/gii-ranking/en/ukraine>
10. Horizon Europe: innovative support // European Commission. April 1, 2025. URL: https://commission.europa.eu/topics/eu-solidarity-ukraine_en
11. Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України» // Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/prohrama-usaid-konkurentospromozhna-ekonomika-ukrainy-vydiliaie-18-miliona-na-pidtrymku-pratsevlashtuvannia-ukraintsiv>
12. CLOTHEX: український інноваційний хаб // Портал Дія.Бізнес. 31 жовтня 2024 р. URL: <https://business.diia.gov.ua/news/clotex-hub-pershyi-ukrainskyi-khab-merezhi-yetsikh>

УДК 338.24:336.7

Лацік Тетяна

студентка групи ПФмд-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль

Науковий керівник: Панухник Олена

доктор економічних наук, професор

провідний науковий співробітник науково-дослідного центру Військового інституту

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

м. Київ

СУЧАСНІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ СТІЙКОГО БІЗНЕС- СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

Підприємництво в Україні сьогодні функціонує в умовах багаторівневої нестабільності: повномасштабна війна, висока інфляція, порушення логістики та зниження купівельної спроможності створюють виклики, яких бізнес не знав у мирний час. У цьому контексті надзвичайно важливими є фінансові інструменти підтримки малого та середнього підприємництва (МСП), адаптивність бізнесу до сучасних умов функціонування, а також участь молоді у створенні нових підприємницьких ініціатив.

Один із ключових бар'єрів, який декларують підприємці, – це обмежений доступ до фінансування. За даними Інституту економічних досліджень та політичних консультацій